

Doorlopende evaluatie CoronaCheck

Achtergrond

Met een coronatoegangsbewijs (test- of vaccinatiebewijs en later ook een herstelbewijs) als voorwaarde voor deelname aan specifieke activiteiten kan de samenleving, stap voor stap, op verantwoorde wijze worden heropend in de periode dat de vaccinatiegraad nog niet hoog genoeg is. Met een bewijs waarmee aangetoond kan worden dat het risico op besmetting erg klein is door vaccinatie of recent negatief testresultaat kunnen beperkende maatregelen worden versoepeld of losgelaten en kan sneller toegang worden gegeven tot bepaalde voorzieningen of activiteiten. Hiertoe wordt een digitale applicatie voor het testbewijs ontwikkeld: de CoronaCheck-app en CoronaCheck.nl.

CoronaCheck kent 2 belangrijke gebruikersgroepen. Ten eerste burgers die met de CoronaCheck-app of papieren versie willen deelnemen aan een binnenlandse activiteit, zoals een evenement, of een buitenlandse reis willen maken. Ten tweede controleurs die met de CoronaCheck Scanner-app controleren of bezoekende burgers een geldig coronatoegangsbewijs hebben om binnen te treden. **De controleurs zullen middels identiteitscontrole vaststellen dat het coronatoegangsbewijs daadwerkelijk hoort bij de burger die het bewijs laat zien.**

Doorlopende evaluatie

Voor de CoronaCheck-applicaties wordt een doorlopende evaluatie opgestart door een team met experts vanuit verschillende disciplines. Het team, onder leiding van Prof. dr. Wolfgang Ebbers (Erasmus Universiteit Rotterdam), bestaat uit: Prof. dr. Job van Exel (Erasmus Universiteit Rotterdam), Prof. dr. Lotty Hooft (UMC Utrecht), Dr. Esther Metting (Rijksuniversiteit Groningen) en Dr. Joris van Hoof (Universiteit Twente). De evaluatie omvat zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek en richt zich op de doelstelling van CoronaCheck de samenleving op verantwoorde wijze te heropenen. Hiervoor wordt samengewerkt met de teststraten van Stichting Open Nederland. Afstemming met de GGD GHOR, het RIVM en Stichting Open Nederland is nog nodig, zij worden gevraagd om de kwantitatieve datasets aan te leveren indien mogelijk. Daarnaast starten verschillende surveyonderzoeken met daarin metingen die met name gericht zijn op het onderzoeken van maatschappelijke effecten en gedragseffecten. **Ook wordt kwantitatieve en kwalitatieve data verzameld door inzet van bijvoorbeeld mystery guests en sociale media monitoring.**

Er zijn verschillende vraagstukken die voor het welslagen van de CoronaCheck-app en CoronaCheck Scanner-app moeten worden beantwoord. Daartoe is een evaluatiemodel opgesteld. Deze Factsheet is een eerste beschrijving van de evaluatie aanpak: een en ander wordt aangevuld na verdere afstemming met betrokken partijen.

Evaluatiemodel

Het evaluatiemodel bestaat uit zes onderzoeksgebieden:

1. Adoptie CoronaCheck

Bestaande uit de evaluatie van het aantal downloads en het aantal actieve gebruikers van de CoronaCheck en de CoronaCheck Scanner-app over de tijd.

2. Gebruik CoronaCheck

Er wordt gekeken naar hoeveel positieve gevallen er met het testen voorafgaand aan een evenement of sociale activiteit zijn ontdekt. Daarnaast wordt, indien mogelijk, gekeken naar hoe vaak met een negatief testbewijs of vaccinatiebewijs een QR code is gegenereerd, uiteraard op een wijze waarmee de anonimiteit van de gebruiker gewaarborgd is.

3. Direct beoogde effecten CoronaCheck

Er wordt onderscheid gemaakt in directe en indirecte beoogde effecten. Direct beoogde effecten dan wel doelen zijn direct aan het gebruik van CoronaCheck toe te kennen zijn. Het gaat bij CoronaCheck dan om het weigeren of verlenen en krijgen van toegang op basis van het test- of vaccinatiebewijs. Een tweede directe doel van de CoronaCheck-aanpak is het voor gebruikers van CoronaCheck en voor organisatoren van activiteiten of evenementen faciliteren van het eventueel versoepelen van geldende maatregelen tijdens die sociale activiteit of het evenement waartoe toegang wordt verleend.

4. Indirect beoogde effecten CoronaCheck

Indirect beoogde effecten die worden onderzocht, zijn onder andere of het gebruik van de app leidt tot het stijgen van de testbereidheid en daarmee ook tot het behoud van zicht op de viruscirculatie. Daarmee wordt met name bedoeld de testbereidheid in relatie tot het zogenaamde 'Spoor 2 - Testen om de samenleving te openen'. We kijken daarbij zowel naar spoor 2a 'testen voor een veilige toegang tot het sociale leven' waar wel CoronaCheck wordt ingezet, als naar de sporen 2b 'testen om veilig te werken' en 2c 'testen om veilig te studeren' waar CoronaCheck niet wordt ingezet. Ook is een indirect beoogd effect om (na de pilotfase) meer zicht te krijgen op de viruscirculatie. Daarnaast wordt onderzocht of en hoe CoronaCheck-aanpak bijdraagt aan een alternatief voor vaccineren bij het (her)openen van de samenleving in de tijd tot een voldoende vaccinatiegraad is behaald.

5. Niet-beoogde effecten CoronaCheck

CoronaCheck moet bij het nastreven van de directe en indirect beoogde effecten geen, of in ieder geval zo min mogelijk, niet-beoogde effecten nastreven. Niet-beoogde effecten die onderzocht worden zijn verslapping van de compliance van (nog) geldende maatregelen zoals de 1,5 meter afstand maatregel voor, (indien van toepassing:) tijdens en na het testen en het evenement, uitsluiting van (gemeten wordt of en in hoeverre gebruik gemaakt wordt of kan worden van 'papieren testbewijzen') of stigmatisering van bepaalde groepen, misbruik van openstelling van de samenleving door manipulatie en ontwijking van het verificatieproces middels CoronaCheck, misbruik van CoronaCheck voor niet-beoogde gebruikersdoelen (bijvoorbeeld in de relatie werkgever-werknemer), eventuele negatieve impact voor de doorvoer 'aan de deur', de impact van technische issues, en mogelijk wantrouwen van burgers in de applicatie.

6. Kenmerken van gebruikers die samenhangen met adoptie, gebruik en effecten

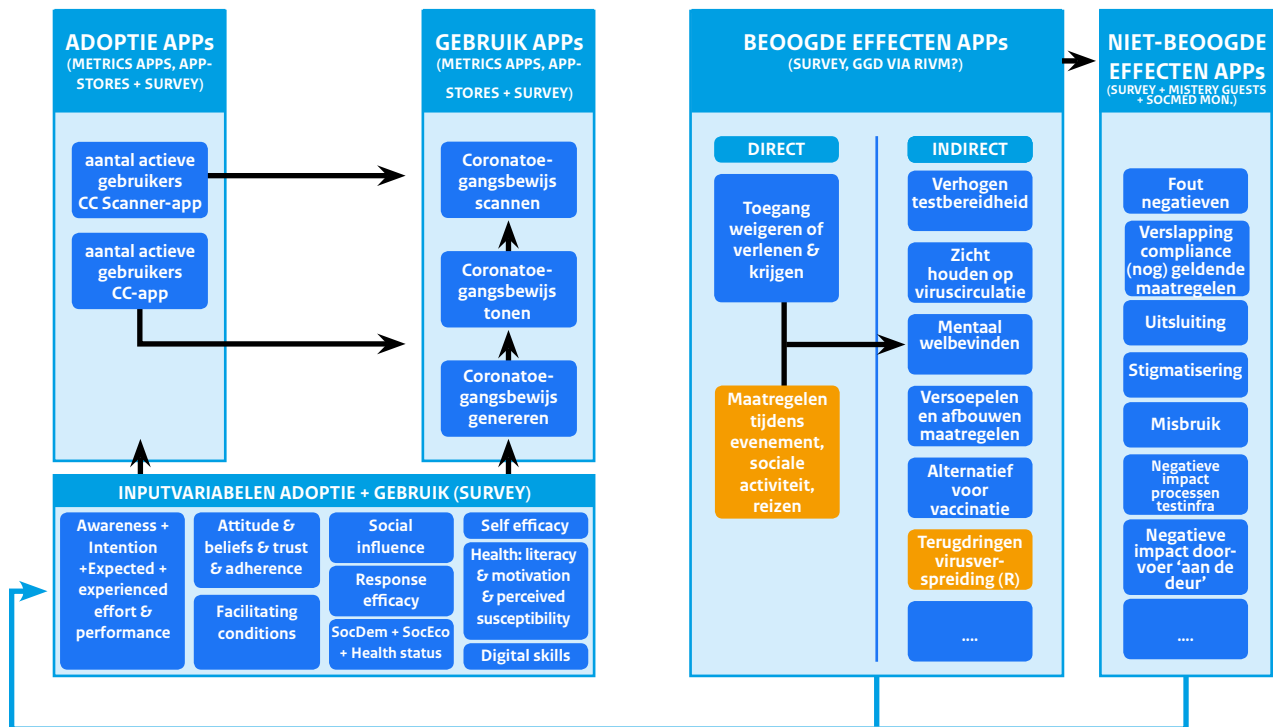
onderzoeksgebied worden de doelstellingen van burgers onderzocht die (mede) leiden tot gebruik van CoronaCheck, en daarmee welke aangrijpingspunten er zijn om op te sturen. Denk aan social influence of awareness. Daarnaast wordt onderzocht welke factoren adoptie en gebruik bevorderen of tegenhouden (drempels en drijvers). Denk bijvoorbeeld aan de kwaliteit van het proces van testaanvraag tot en met controleren. Ook wordt onderzocht of de communicatie omtrent CoronaCheck aanslaat en de beoogde boodschap overkomt.

Samengevat, meer adoptie en meer (correct) gebruik van CoronaCheck en CoronaCheck Scanner verhogen de kans dat de beoogde effecten worden behaald. Hierbij blijft de kans op niet-beoogde effecten bestaan. Door de relatie tussen adoptie, gebruik en alle effecten in beeld te brengen en hoe deze samenhangen met kenmerken van gebruikers wordt sturingsinformatie geboden. Op basis van deze informatie kan het proces, de app of de communicatie daaromheen worden aangepast.

Evaluatiemodel

Deelonderzoeken

De evaluatie wordt, naast het verzamelen van data uit de backend, uitgevoerd door middel van de onderstaande deelonderzoeken.

Nalevingsonderzoek tijdens evenementen

Het nalevingsonderzoek wordt uitgevoerd door de Universiteit Twente, onder leiding van Dr. Joris van Hoof en is gericht op de vraag hoe gebruikers met CoronaCheck omgaan. CoronaCheck kent zogezegd 2 belangrijke gebruikersgroepen. Ten eerste burgers, die met de CoronaCheck een evenement of andere sociale activiteit willen bezoeken. Ten tweede controleurs, die met de CoronaCheck Scanner controleren of bezoekende burgers een geldig (negatief) testbewijs hebben om binnen te treden. De controleurs zullen middels identificatie vaststellen dat het coronatoegangsbewijs daadwerkelijk hoort bij de burger die het bewijs laat zien. Onderwerpen van het onderzoek zijn: wordt er gehandeld in lijn met de doelstellingen en protocollen en hoe kan afwijkend gedrag verklaard worden. Het onderzoek wordt op locatie uitgevoerd onder andere door 'bezoekers' (mystery guests). Om te onderzoeken hoe de controleurs handelen bij gasten die CoronaCheck bewust onjuist gebruiken om evenementen te betreden zullen mystery guests worden ingezet. Deze getrainde mystery guests zullen enkele verkeerde handelingen uitvoeren om de reactie van de controleurs vast te stellen. Deze verkeerde handelingen zijn gebaseerd op gerapporteerd gedrag van bezoekers bij eerdere evenementen en communicatie op sociale media.

Onderzoek Testbereidheid

Doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in de testbereidheid van volwassen Nederlanders in geval van een uitbraak van een virus zoals COVID-19 voor toegang tot locaties en evenementen waar veel mensen samenkomen en het houden aan maatregelen zoals anderhalve meter afstand niet goed mogelijk is, welke factoren hiermee samenhangen, en hoe de testbereidheid zich gedurende de maanden juni tot en met augustus ontwikkelt. Dit onderzoek wordt begeleid door Prof. dr. Job van Exel (Erasmus Universiteit Rotterdam).

Vragenlijsten worden online afgenomen via een panelbureau onder een representatieve steekproef van Nederlanders in de leeftijd 18 tot 70 jaar. Begin juni wordt met een uitgebreide vragenlijst een nulmeting gedaan. In de periode eind juni tot en met eind augustus krijgen deelnemers aan de nulmeting driemaal een uitnodiging voor het invullen van een beknopte vervolgvragenlijst.

In dit onderzoek zijn wij benieuwd naar de mening van Nederlanders over veilig toegang kunnen krijgen tot bepaalde locaties en evenementen aan mensen die kunnen aantonen dat ze niet besmettelijk zijn. Dit kan met een negatieve testuitslag, een bewijs van vaccinatie, of een herstelbewijs (een bewijs van recente besmetting met het virus), bijvoorbeeld via CoronaCheck. We vragen respondenten onder andere naar hun behoefte aan en testbereidheid voor verschillende typen activiteiten waar veel mensen samenkomen en het houden aan maatregelen zoals anderhalve meter afstand niet goed mogelijk is, de betalingsbereidheid voor een test, de wenselijkheid van het invoeren van testen voor toegang in geval van een uitbraak, en hun eventuele ervaringen met testen voor toegang.

Procesevaluatie

Dr. Esther Metting (Rijksuniversiteit Groningen) onderzoekt door middel van kwalitatieve interviews en vragenlijsten afgenomen bij stakeholders meningen over de procedure rondom CoronaCheck. Zowel van de gebruikers van de app als de gebruikers van de scanners, de organisatoren of bedrijven die CoronaCheck gebruikt hebben of nog zouden willen gebruiken en de organisatoren van testen voor toegang. Daarnaast wordt informatie over testen voor toegang in documentatie, (sociale) media wetenschappelijke publicaties verzameld. Op deze manier worden draagvlak, knelpunten en toekomstvisies betreffende de procedure voor het gebruik en de implementatie van CoronaCheck in kaart gebracht.

Presentatie van bevindingen

De evaluatieresultaten worden publiek beschikbaar via de website www.coronacheck.nl. Op de website zullen ook beschikbare kwantitatieve data worden gepresenteerd. Tussentijdse bevindingen zullen worden besproken met het Ministerie van VWS met het oog op aanpassingen in de apps, communicatie of beleid.

Planning

De evaluatie is in voorbereiding de periode maart – mei en zal uitgevoerd worden vanaf het moment van inwerkingtreding van de wetgeving (5 juni) tot eind september 2021. Er wordt maandelijks gerapporteerd over de doorlopende evaluatie op de website en de eindrapportages van de deelonderzoeken en eindevaluatie volgen in september.

